

Výročná správa
Obce Chrastince
za rok 2016

Ing. Jozef Varga
starosta obce

OBSAH

1. Základná charakteristika obce
 - 1.1 Geografické údaje
 - 1.2 Demografické údaje
 - 1.3 Ekonomické údaje
 - 1.4 Symboly obce
 - 1.5 História obce
 - 1.6 Pamiatky
 - 1.7 Významné osobnosti obce
 - 1.8 Výchova a vzdelávanie
 - 1.9 Zdravotníctvo
 - 1.10 Sociálne zabezpečenie
 - 1.11 Kultúra
 - 1.12 Hospodárstvo
 - 1.13 Organizačná štruktúra obce
2. Rozpočet obce na rok 2016 a jeho plnenie
 - 2.1 Rozpočet obce na rok 2016
 - 2.2 Plnenie rozpočtu príjmov obce k 31.12.2016
 - 2.3 Plnenie rozpočtu výdavkov obce k 31. 12. 2016
 - 2.4 Vyčíslenie prebytku / schodku hospodárenia
3. Bilancia aktív a pasív v roku 2016
4. Prehľad o stave a vývoji dlhu obce k 31. 12. 2016
5. Výsledok hospodárenia v celých eurách
6. Ostatné dôležité informácie
 - 6.1 Prijaté granty a transfery
 - 6.2 Významné investičné akcie v roku 2016
 - 6.3 Predpokladaný budúci vývoj činnosti
 - 6.4 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

1. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

1.1 Geografické údaje

Zemepisná šírka:	48° 6´
Zemepisná dĺžka:	19° 15´
Nadmorská výška /stred obce/:	150 m
Nadmorská výška /v chotári/:	140-180 m

Celková rozloha obce: 404 ha

Obec Chrastince leží v Ipeľskej kotline v plytkej dolinke potoka Studienka. Nadmorská výška v strede obce je 150 m n. m. a v chotári 141-180 m n. m. Juhovýchodná časť odlesneného chotára je na okraji zaplavovanej nivy a terasách Ipľa, severozápadná na pahorkatine s plochými rozrezanými chrbtami z mladotret'ohorných uloženín. Má hnedozemné, lužné a nivné pôdy. Na sever a severozápad sa tiahli rozsiahle bukové a dubové lesy, ktoré postupne ustúpili a uvoľnili priestor orným pôdam a na pahorkatiných rozsiahlym vinohradom.

Súčasná krajinná štruktúra

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty sa v riešenom území nachádzajú len na výmere 1,99 ha, čo predstavuje zhruba 0,55 % celkovej výmery poľnohospodárskeho pôdneho fondu a 0,49 % z celkovej výmery k.ú.

Orná pôda a trvalé kultúry

Orná pôda a trvalé kultúry spolu zaberajú plochu o výmere 361,20 ha, z toho orná pôda sa nachádza na ploche 348,98 ha, vinice na ploche 3,6 ha, záhrady na ploche 6,63 ha. Spolu to je 87,30% z celkovej výmery k. ú.

Vodné toky a plochy

Riešeným územím pretekajú dva potoky, Trebušovský a Čebovský. Obidva potoky sa vlievajú do rieky Ipeľ. Sprievodná vegetácia vodného toku je významným ekostabilizačným prvkom v krajine.

Sídlné a technické prvky (antropogénne prvky)

- energovody a produktovody
- dopravné objekty a línie
- poľnohospodárske objekty
- lesohospodárske a vodohospodárske objekty
- obytné a administratívne plochy
- sídelná vegetácia

- rekreačno-oddychové, športové a kultúrno-historické objekty

Susedné mestá a obce: Lesenice, Opatovská Nová Ves, Bátorová, Nenince, Čebovce, Slovenské Ďarmoty, Malá Čalomija, Koláre, mesto Veľký Krtíš

1.2 Demografické údaje

Počet obyvateľov: 228

Národnostná štruktúra: slovenská, maďarská, rómska, česká

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu: rímskokatolícka cirkev, evanjelická cirkev augsburského vyznania, reformovaná kresťanská cirkev, kresťanské zbory

1.3 Ekonomické údaje

Dlhodobá nezamestnanosť v obci: 14 osôb

1.4 Symboly obce

Erb obce: v modrom štíte na zelenom vrchu, preloženom troma skríženými klasmi pevnosť s palisádou a vežovou bránou, v horných rohoch štátu nebeské telesá – zlatá hviezda a strieborný polmesiac.

Vlajka obce:

Pečať obce:

Symboly obce Chrastince sú zaevidované v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou C-124/2005.

1.5. História obce

Rieka Ipeľ a jej údolie v podstate už od dôb praveku bola vhodná na osídlenie ľuďmi. Archeologické nálezy pochádzajúce z okolitých usadlostí dokazujú, že už v dobe kamennej sa tu usadili rôzne etnické skupiny. Kedysi sa tu rozprestierali rozsiahle bukové a dubové lesy. Časť obce je na okraji zaplavovanej nivy a terasách rieky Ipeľ a časť na pahorkatine. Kvôli tejto výhodnej geologickej polohe bola táto oblasť obývaná a v priebehu stáročí striedaná rôznymi etnickými skupinami, ktoré sa tu snažili usadiť. Túto skutočnosť dokazuje aj archeologický nález Laténskej kultúry t.j. civilizácia ranných Keltov z obdobia približne z pred 2150 rokov (150 p.n.l).

Práve z čias po plienení Tatárov /1242/ pochádza aj prvá písomná zmienka o obci, z roku 1244 z darovacej listiny Uhorského kráľa Bélu IV. V tejto listine roku 1244 kráľ Belo IV. daruje synovi Szügyi Abicka menom Miklós hrad Koarszeg starším menom Haradissa (čítaj Haradišša), poblíž rieky Ipeľ s usadlosťami /Chrastince, Koláre, Riba/, ktoré k tomuto panstvu patria. Táto darovacia listina označuje Chrastince za hranicu hradného statku Koarszeg /Haradissa/.

Pevnosť „Haradissa“ existovala dávno pred plienením Mongolských kmeňov. Pravdepodobne bola predchodcom tohto hradu Avarska, alebo Slovanská pevnosť (Veľkomoravská ríša). Predpokladá sa, že jej názov bol odvodený od slova „Hradište“, ktoré bolo Slovanského pôvodu /Hradište –Hradišťa- Haradišša/ a práve komolením výslovnosti tohto slova medzi prvými maďarskými kmeňmi vznikol názov blízkej pevnosti Haradišša. Názov pevnosti „**Haradišša**“ má nápadnú podobnosť s názvom blízkej usadlosti „**Haraszti**“ (Chrastince) možno aj odvodenie názvu tejto obce súvisí s týmto pomenovaním.

Obec pretrpela útrapy I. aj II. Svetovej vojny, ale prežila, aj keď s množstvom obetí ako toľkokrát v histórii svojej existencie. V archívoch, múzeách resp. starých knižniciach by sa dalo nájsť ešte mnoho zmienok o tejto maličkovej usadlosti. Delenie majetkov, rozsudky, sťažnosti a množstvo rôznych zmienok v starých písomnostiach a listinách počas dlhých stáročí.

Svoj poľnohospodársky ráz a obraz malej tichej dedinky si zachovala dodnes.

Žil tu v mladosti aj známy publicista a pedagóg Ondrej Plachý /1755-1810/.

V roku 1828 mala obec 23 domov a 172 obyvateľov zaoberali sa poľnohospodárstvom a vinohradníctvom.

V roku 1882 Chrastince /Haraszti/ bolo súčasťou Hontianskej župy so sídlom v Šahách okres Balog a v rokoch 1938-1945 bolo pričlenené k Maďarsku. Neskôr okres Modrý Kameň kraj Banská Bystrica do roku 1960. V rokoch 1960-1968 okres Lučenec. Od roku 1968 okres Veľký Krtíš kraj Stredoslovenský /v súčasnosti kraj Banskobystrický/.

Táto takmer 800 ročná usadlosť prežila pustošenie rôznych dobyvateľov, vojny, choroby, chudobu a iné útrapy, ktoré stáročia histórie jej existencie a osud prinášal. Jej obyvatelia boli vždy skromní, prívetiví a otvorení novým myšlienkam. Preto aj dnes sú pripravení priamo otvorene čeliť výzvam budúcnosti a zahájiť svoju novodobú históriu tretieho tisícročia ako malá, ale hrdá usadlosť Európskeho spoločenstva Národov.

Svoj poľnohospodársky ráz a obraz malej tichej dedinky si zachovala dodnes.

1.6 Pamiatky

Rímsko-katolícky kostol – kostol v obci bol postavený v roku 1920 a zasvätený Panne Márii Kráľovnej posvätného ruženca. Nad hlavným oltárom je obraz Panny Márie obklopený anjelmi v oblakoch. Rekonštruovaný bol v rokoch 1961 a v roku 2006.

1.7 Významné osobnosti obce

Ondrej Plachý – V mladosti žil v obci známy publicista a pedagóg Ondrej Plachý – 1755-1810.

1.8 Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola vo Veľkej Čalomiji
 - Materská škola v obci Lesenice
- Na mimoškolské aktivity je zriadená
- Základná umelecká škola vo Veľkom Krtíši
 - Centrum voľného času vo Veľkom Krtíši

1.9 Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- Nemocnica s poliklinikou vo Veľkom Krtíši
- MUDr. Alica Rigoóová – pediater, MUDr. Júlia Krajčovičová –obvodný lekár pre dospelých

1.10 Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje:

- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb vo Veľkom Krtíši

1.11 Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje:

- Knižnica v obci Chrastince
- Kino vo Veľkom Krtíši
- Dobrovoľný hasičský zbor
- ČEMADOK
- Poľovnícke združenie
- Včelárske združenie

1.12 Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci:

Ján Bartoš – maloobchodná činnosť

Július Čierny PPS – Prípravné práce pre stavbu

Ľudovít Kliment – Prípravné práce k realizácii stavby

Róbert Husár – Murástvo

Jozef Budai - Dokončovacie stavebné práce, sprostredkovanie v oblasti dopravy

Mgr. Ingrid Vargová ATLANTIS – sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb

Alena Roháčová – vedenie účtovníctva

V obci aktívne prevádzkuje svoje podnikanie 10 živnostníkov a 3 právnické osoby.

-Alginit EU, s. r. o.

-Certum, s. r. o.

-ZES-EKO, s. r. o.

1.13 Organizačná štruktúra obce:

Starosta obce: Ing. Jozef Varga

Zástupca starostu obce : Zuzana Čierna

Hlavný kontrolór obce: Mgr. Lýdia Šebová

Obecné zastupiteľstvo:

Jozef Budai

Zuzana Ballová

Ján Bajo

Zuzana Čierna

Kristián Ferianc

2. Rozpočet obce na rok 2016 a jeho plnenie

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2016. Obec na rok 2016 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce bol zostavený ako vyrovnaný. Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2016.

Celkový rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 4.12.2015 uznesením č. 9/2016.

2.1 Rozpočet obce na rok 2016

Rozpočet	Bežné	Kapitálové	Fin. operácie	Spolu
Príjmy	105 252,17	0	0	105 252,17
Výdavky	86 306,67	0	18 945,50	105 252,17

Upravený rozpočet obce na rok 2016

Celkový rozpočet obce bol 1 krát upravený uznesením obecného zastupiteľstva č. 14/2016 zo dňa 23.6.2016 a to upravoval sa zdroj používaný na aktivačnú činnosť v obci, teda zmena zdroja z 41 na zdroj 71. Finančné prostriedky sa na aktivačnú činnosť v obci neupravovali.

Celkový rozpočet obce bol 2 krát upravený uznesením obecného zastupiteľstva č. 10/2016 zo dňa 1.12.2016 a to upravoval sa tiež zdroj používaný na terénnu sociálnu prácu, zmena zdroja z 11T2 na 1AC2. Finančné prostriedky sa na terénnu sociálnu prácu v obci neupravovali.

2.2 Plnenie rozpočtu príjmov obce k 31. 12. 2016

a) Príjmy bežného rozpočtu v €:

- TBT zo ŠR – voľby 2016	837,44
- TBT zo ŠR – CO skladník	36,64
- TBT zo ŠR – REGOB	80,19
- TBT zo ŠR – kamer. systém – DPH 15 %	10 312,50
- TBT zo ŠR – register adries	9,00
- TBT zo ŠR – AČ	974,25
- TBT zo ŠR – TSP	15 338,79
- TBT zo ŠR – DPO SR - hasiči	700,00
- TBT zo ŠR – OP	906,88
- Výnos dane od štátu	40 528,18
- Výnos dane z pozemkov	6685,48
- Výnos dane zo stavieb	722,41

- Výnos dane za psa	164,00
- Výnos dane z KO	1807,16
- Príjmy z prenájmu budov, priestorov	1465,25
- Ostatné príjmy	1 205,81

Spolu: **81 773,98 €**

b) Príjmy kapitálového rozpočtu v €:

Obec v roku 2016 neprijala žiadne kapitálové príjmy do rozpočtu.

c) Príjmové finančné operácie	1020,65 €
Zostatok prostriedkov z roku 2015	1 020,65

Príjmy bežného rozpočtu boli dosiahnuté vo výške 81 773,98 €, čo predstavuje plnenie na 77,69 %, kapitálové príjmy obec v roku 2016 neprijala. Príjmové finančné operácie v rozpočte boli dosiahnuté vo výške 1 020,65 € - zostatok prostriedkov z roku 2015.

2.3 Plnenie rozpočtu výdavkov obce k 31. 12. 2016

a) Výdavky bežného rozpočtu v €:

- bežné výdavky	60 374,93
-----------------	-----------

Spolu: **60 374,93**

b) Výdavky kapitálového rozpočtu v €:

- kapitálové výdavky	
- obec – PPD rekonštrukcia OcÚ	3446,00

Spolu: **3446,00**

c) Výdavkové finančné operácie v €:

- finančné operácie	
- splátka úveru – DPH kamerový systém	11 512,50
- splátka úveru – DPH širok. infraštr.	3156,00
- splátka úveru – NN- vjazdy do dvorov	4 037,00
Spolu:	18 705,50

Výdavky bežného rozpočtu boli dosiahnuté vo výške 60 374,93 € čo predstavuje 69,95 %, výdavky kapitálového rozpočtu predstavujú 3446,00 €. Výdavkové finančné operácie vo výške 18 705,50 € t. j. 98,73 %.

2.4 Vyčíslenie prebytku /schodku hospodárenia

Výsledkom hospodárenia obce za rok 2016 je **prebytok vo výške 17 953,05 €** zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. je zdrojom rezervného fondu.

Zostatok finančných operácií vo výške – 17 684,85 € bol v roku 2016 krytý prebytkom bežného rozpočtu.

3. Bilancia aktív a pasív v roku 2016

Strana aktív	2016 brutto	2016 korekcia	2016 netto	2015
Spolu majetok	561449,62	87134,00	474315,62	505752,09
Neobežný majetok	552493,60	87134,00	465359,60	497001,60
Dlhod. hmotný a nehm. majet	508259,60	87134,00	421125,60	452767,6
Z toho:				
Pozemky	2165,22	0,00	2165,22	2165,22
Stavby	340376,48	83494,00	256882,48	291970,48
Samostatne hnutelné veci	114691,60	3640,00	111051,60	111051,6
Dopravné prostriedky	44380,80	0,00	44380,80	44380,80
Obstaranie DHM	6445,50	0,00	6445,50	2999,50
Dlhodobý finančný majetok	44234,00	0,00	44234,00	44234,00
Z toho:				
Realizovateľné CP	44234,00	0,00	44234,00	44234,00
Obežný majetok	8691,60	0,00	8691,60	8466,21
Z toho:				
Krátkodobé pohľadávky	8133,59	0,00	8133,59	7505,86
Z toho:				
Odberatelia	1905,66	0,00	1905,66	2322,00
Pohľadávky z nedaň. príjmov obcí	3045,66	0,00	3045,66	2803,46
Pohľadávky z daň príjmov obcí	3182,27	0,00	3182,27	2380,40
Finančné účty súčet	558,01	0,00	558,01	960,35

Z toho:				
Pokladnica	411,81	0,00	411,81	578,89
Bankové účty	146,20	0,00	146,20	381,46
Časové rozlíšenie	264,42	0,00	264,42	284,28
Z toho:				
Náklady budúcich období	264,42	0,00	264,42	284,28

Strana pasív	2016	2015
Vlastné imanie a záväzky	474315,62	505752,09
Vlastné imanie súčet	37213,46	51642,09
Výsledok hospodárenia	37213,46	51642,09
Nevysporiadaný výsledok z min. rokov	51642,09	49093,89
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-14428,63	2548,20
Záväzky súčet	52872,41	50803,23
Dlhodobé záväzky súčet	682,81	352,33
Z toho:		
Záväzky zo soc. fondu	682,81	352,33
Krátkodobé záväzky súčet	46860,10	26415,90
Z toho:		
Dodávateľia	4235,31	1433,89
Iné záväzky	1005,46	656,66
Zamestnanci	24923,84	12298,37
Ostat. záväzky voči zamestnancom	4417,93	2969,73
Zúčtovanie s orgánmi sociál. a zdrav. poistenia	4864,42	4054,36
Ostatné priame dane	7413,14	5002,89
Bankové úvery a výpomoci	5329,50	24035,00
Z toho: Dlhodobé	5329,50	19998,00
Bežné bankové úvery	0,00	4037,00
Časové rozlíšenie:	384229,75	403306,77
Z toho:		
Výdavky budúcich období	5587,30	2395,74
Výnosy budúcich období	378642,45	400911,03

4. Prehľad o stave a vývoji dlhu obce k 31. 12. 2016

Obec eviduje pohľadávky vo výške 8133,59 €.

Závazky obec vykazuje vo výške 47 542,91 € bankové úvery vo výške 5 329,50 €.

Finančný majetok obce k 31. 12. 2016 je v hodnote 558,01 €.

5. Výsledok hospodárenie v celých eurách

Názov	Bežné účt. obd. Hlavná činnosť	Bežné účt. obd. Podnik. činnosť	Bežné účt. obd. Spolu	Predchá- dzajúce obdobie
Náklady	119170,88	0,00	119170,88	131 687,36
50-Spotrebované nákupy	14410,51	0,00	14410,51	9478,08
51- Služby	12903,31	0,00	12903,31	44886,48
52-Osobné náklady	50657,33	0,00	50657,33	53570,76
53-Dane a poplatky	51,04	0,00	51,04	0,00
54- Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	3815,60	0,00	3815,60	3090,76
55-Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	35418,00	0,00	35418,00	17917,00
56-Finančné náklady	1915,09	0,00	1915,09	2744,28
57-Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00	0,00
58-Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy	104742,25	0,00	104742,25	134235,56
60-Tržby za vlastné výkony a tovar	1257,26	0,00	1257,26	10486,73
61-Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00	0,00	0,00
62-Aktivácia	0,00	0,00	0,00	0,00
63-Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	51191,30	0,00	51191,30	45488,03
64-Ostatné výnosy	536,06	0,00	536,06	129,90
65-Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	330,00	0,00	330,00	330,00
66-Finančné výnosy	0,00	0,00	0,00	0,34
67-Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
69- Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	51427,63	0,00	51427,63	77800,56
Výsledok hospodárenia /+kladný VH, - záporný VH/	-14428,63	0,00	-14428,63	2548,20

6. Ostatné dôležité informácie

6.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2016 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v €
PPA- ŠR - DPH	Kamerový systém	10 312,50
Európsky sociálny fond EFRR	Terénna sociálna práca	15 338,79

V roku 2016 obec neposkytla zo svojho rozpočtu žiadne dotácie.

6.2 Významné investičné akcie v roku 2016

- Modernizácia a rekonštrukcia systému verejného osvetlenia

6.3 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Vypracovanie projektovej dokumentácie pre investičné projekty a spracovanie územnoplánovacích podkladov podľa potreby
- Vybudovanie kanalizačnej sústavy s čistiarnou odpadových vôd
- Oprava miestnych komunikácií a rekonštrukcia chodníkov o obci
- Vybudovanie a rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- Areál kultúrno-spoločenského centra v obci Chrastince, výstavba športového areálu a multifunkčného a detského ihriska
- Zberný dvor separovaného odpadu – Chrastince
- Vybudovanie – protipovodňovej retenčnej nádrže
- Rekonštrukcia budovy OcÚ – zlepšenie energetickej efektívnosti budovy
- Rekonštrukcia zvonice
- Spracovanie propagačného a informačného materiálu o obci a aktivitách v obci „Obecné noviny“
- Zapojenie sa do národného projektu „Podpora opatrovateľskej služby“
- Vybudovanie obecnej oddychovej zóny
- Verejné priestranstvá a parky v obci Chrastince
- Likvidácia divokej skládky odpadu v katastrálnom území obce
- Hasičská zbrojnica – Dobrovoľný hasičský zbor obce Chrastince
- Dotácie z MV SR pre Dobrovoľný hasičský zbor obce Chrastince -priebežne ročne
- Podpora inovácie a konkurencieschopnosti nových a jestvujúcich podnikateľských aktivít

- Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, vzdelávanie v základnej škole – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných, environmentálne vzdelávanie
- Využívanie obnoviteľných zdrojov energie
- Vzdelávanie marginalizovanej rómskej komunity
- Diverzifikácia poľnohospodárskych činností
- Vybudovanie a vybavenie komunitného centra resp. denného stacionáru

6.4 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Vypracoval: Ing. Jozef Varga

Predkladá: Ing. Jozef Varga
Starosta obce Chrastince

V Chrastinciach, 23. 5. 2017